

Arkadiusz Mroczek

Akademia Ekonomiczna w Krakowie

OCENA WSPARCIA ROZWOJU ZASOBÓW LUDZKICH ZE ŚRODKÓW FUNDUSZY STRUKTURALNYCH W POLSCE

1. Wsparcie zasobów ludzkich w Narodowym Planie Rozwoju 2004-2006

Konkurencyjność regionu jest definiowana jako zdolność generowania trwałego i wysokiego tempa rozwoju gospodarczego [1, s. 139]. Współczesne ujęcia teoretyczne skłaniają się ku stwierdzeniu, że o osiągnięciu tak rozumianej konkurencyjności decyduje w mniejszym stopniu efektywność alokowania zasobów, a w większym – umiejętność ich tworzenia. Pogląd ten wynika z dającej się obecnie zaobserwować ewolucji w kierunku gospodarki opartej na wiedzy. Konsekwencją takiego stanowiska jest wskazanie na zasoby ludzkie jako podstawowy czynnik determinujący rozwój gospodarczy regionu. Mając na uwadze ten fakt, warto zbadać rolę wsparcia zasobów ludzkich w realizowanej w Polsce przy udziale środków unijnych polityce spójności społeczno-gospodarczej.

Nawiązanie do zasobów ludzkich można odnaleźć już w celu strategicznym Narodowego Planu Rozwoju 2004-2006 (NPR): „rozwijaniu konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zdolnej do długofalowego harmonijnego rozwoju, zapewniającej wzrost zatrudnienia i osiągnięcie spójności społecznej, ekonomicznej i przestrzennej z UE na poziomie regionalnym i krajowym” [3, s. 63]. Z punktu widzenia obecnego znaczenia zasobów ludzkich sformułowanie takie jest obiecujące, niemniej jednak ogólne. Bardziej konkretnymi zapisami są cele szczegółowe NPR, wśród których rozwój zasobów ludzkich wymieniono na miejscu trzecim. Ustępuje on wzrostowi konkurencyjności oraz rozwojowi infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej, stoi natomiast przed ochroną środowiska, rozwojem rolnictwa i obszarów wiejskich, a także wsparciem konkurencyjności regionów [5, s. 87]. Zasoby ludzkie umieszczono po bardziej „palącym” i łatwiej namacalnym problemie niedoinwestowania środków trwałych, nie-

mniej jednak przyznano im istotną rolę. Warto również zauważyć, że jednym z elementów wspierania konkurencyjności regionów jest troska o zasoby ludzkie.

Podstawą wyznaczenia priorytetów NPR była diagnoza sytuacji gospodarczej kraju, której wyniki również zapisano w dokumencie. Omawiając główne problemy rozwojowe Polski, wśród czynników decydujących o konkurencyjności przedsiębiorstw i ich produktów wymienia się poziom techniczny produkcji, uzależniony w znacznym stopniu od nowoczesności majątku trwałego, ale też od sprawności organizacyjnej i kwalifikacji kadr zatrudnionych w podmiotach gospodarczych [3, s. 34]. Wnioski, jakie można wyciągnąć z tego zapisu, są podobne do wynikających z celów NPR; warto przy tym zwrócić uwagę na podkreślenie komplementarności inwestowania w zasoby rzeczowe i ludzkie. Omawiając NPR, warto jeszcze dodać, że w części zestawienia problemów rozwojowych skoncentrowanej na konkurencyjności polskich zasobów pracy jako pierwszy spośród istotnych czynników wymienia się ogólny poziom wykształcenia i jego strukturę, zbieżną ze strukturą popytu na pracę [3, s. 35]. Dodatkowo w wyliczeniu głównych czynników rozwojowych na pierwszym miejscu postawiono edukację społeczeństwa [3, s. 16].

Przegląd zapisów NPR wskazuje, że twórcy tego dokumentu starali się odnaleźć równowagę między inwestycjami w środki trwałe, dającymi bardziej bezpośrednie efekty, a nakładami na przyszły rozwój w postaci wsparcia zasobów ludzkich. Częste podkreślanie roli edukacji i budowy gospodarki opartej na wiedzy sugeruje także, iż po uporaniu się z problemami niedoinwestowania infrastruktury twardej i majątku trwałego przedsiębiorstw priorytetem staną się zasoby ludzkie.

Bardziej precyzyjną analizę wsparcia zasobów ludzkich można przeprowadzić na podstawie przeznaczonych na ten cel środków w NPR. W latach 2004-2006 łączne wsparcie strukturalne dla Polski wyniesie 11 368,6 mln euro (w cenach z 1999 r.), a kwotę tę uzupełni krajowy wkład publiczny w wysokości 3522,9 mln euro [3, s. 136]. 1/3 środków europejskich zaangażowanych w politykę spójności pochodzić będzie z Funduszu Spójności i zasili inwestycje infrastrukturalne (transport i ochronę środowiska), pozostałe 2/3 zostanie przekazane z funduszy strukturalnych. Nakłady przewidziane na rozwój zasobów ludzkich należą do tej drugiej grupy wydatków, przedstawionych w tab. 1.

Większość środków funduszy strukturalnych wydawana jest w ramach programów operacyjnych realizujących Podstawy Wsparcia Wspólnoty, pozostałe przekazywane są na realizację inicjatyw wspólnotowych.

Około 61% środków funduszy strukturalnych wydawanych jest na szczeblu centralnym, za pośrednictwem sektorowych programów operacyjnych, pozostała część zasila regiony przez Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego. Spośród programów operacyjnych SPO Rozwój zasobów ludzkich ma budżet niewiele ustępujący największemu programowi sektorowemu, jakim jest SPO Wzrost konkurencyjności gospodarki.

Tabela 1. Podział środków w ramach programów operacyjnych w latach 2004-2006 (według cen z 1999 r.)

Programy operacyjne	Środki wspólnotowe		Krajowe środki publiczne		Łączne nakłady publiczne		Wkład prywatny		Razem publiczne i prywatne	
	mln euro	%	mln euro	%	mln euro	%	mln euro	%	mln euro	%
SPO Wzrost konkurencyjności gospodarki	1 300,0	51,4	536,7	21,2	1 836,7	72,6	693,0	27,4	2 529,7	100
SPO Rozwój zasobów ludzkich	1 270,4	71,3	485,4	27,2	1 755,8	98,5	26,4	1,5	1 782,2	100
SPO Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego i rozwój obszarów wiejskich	1 055,0	54,2	263,9	13,5	1 318,9	67,7	628,9	32,3	1 947,8	100
SPO Rybołówstwo i przetwórstwo ryb	178,6	54,0	70,9	21,5	249,5	75,5	81,0	24,5	330,5	100
SPO Transport – Gospodarka morską	627,2	70,3	265,1	29,7	892,3	100	0,0	0,0	892,3	100
Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego	2 869,5	65,4	1 127,0	25,7	3 996,5	91,1	388,7	8,9	4 385,2	100
PO Pomoc techniczna	20,0	74,1	7,0	25,9	27,0	100	0,0	0,0	27,0	100
Razem	7 320,70	61,5	2 756,0	23,2	10 076,7	84,7	1 818,0	15,3	11 894,7	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie [3, s. 136].

W porównaniu z innymi programami operacyjnymi (oprócz niskobudżetowych SPO Transport i SPO Pomoc techniczna) SPO RZL odznacza się stosunkowo wysokim wkładem publicznym (zarówno wspólnotowym, jak i krajowym) i, w konsekwencji, niskim zaangażowaniem środków prywatnych. Wy tłumaczeniem takiego stanu rzeczy wydaje się chęć zagwarantowania wysokiego popytu na proponowane wsparcie, a także fakt, że duża część środków wydawana jest na projekty realizowane przez instytucje publiczne i skierowane do grup społecznych o niskich dochodach.

Na tle pozostałych programów operacyjnych SPO RZL dysponuje 17,3% środków, ale zaznaczyć należy, że zasoby ludzkie są bezpośrednio wspierane również w ramach ZPORR (tab. 2).

Udział priorytetu II w całości środków ZPORR wynosi 14,8%. W porównaniu z całością programu nie jest to wielkość imponująca, gdyż gros środków przeznaczone jest w jego ramach na budowę infrastruktury. Niemniej jednak, priorytet II ZPORR stanowi równowartość 35% SPO RZL, czyli jest istotnym uzupełnieniem programu sektorowego.

Prezentując rozmiary nakładów na zasoby ludzkie, należy do nich zaliczyć jeszcze 118,5 mln euro (według cen z 1999 r.) [3, s. 136] przekazanych w ramach

inicjatywy EQUAL (tab. 3). Inicjatywa ta wspiera rozwiązywanie problemów określonych grup społecznych, wpływając na jakość zasobów ludzkich.

Tabela 2. Podział środków w ramach ZPORR 2004-2006 (według cen bieżących)

Priorytety	Środki wspólnotowe		Krajowe środki publiczne		Łączne nakłady publiczne		Wkład prywatny		Razem publiczne i prywatne	
	mln euro	%	mln euro	%	mln euro	%	mln euro	%	mln euro	%
I. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów	1 762,6	70,2	699,4	27,8	2 462,0	98,0	50,3	2,0	2 512,3	100
II. Wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich w regionach	438,5	71,6	160,2	26,1	598,7	97,7	14,0	2,3	612,7	100
III. Rozwój lokalny	727,5	69,2	242,5	23,1	970,0	92,2	81,9	7,8	1 051,9	100
IV. Pomoc techniczna	39,9	75,0	13,3	25,0	53,2	100,0	0,0	0,0	53,2	100
Razem	2 968,5	70,2	1 115,4	26,4	4 083,9	96,5	146,2	3,5	4 230,1	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie ZPORR, s. 486.

Tabela 3. Zakres tematyczny inicjatywy EQUAL wdrażanej w Polsce

Ułatwianie wchodzenia i powrotu na rynek pracy osobom mającym trudności z integracją lub reintegracją na rynku pracy, celem promowania rynku pracy otwartego dla wszystkich
Wzmocnienie krajowej gospodarki społecznej (trzeciego sektora), a w szczególności usług na rzecz społeczności lokalnych oraz poprawa jakości miejsc pracy
Wspieranie zdolności przystosowawczych przedsiębiorstw i pracowników do zmian strukturalnych w gospodarce oraz wykorzystania technologii informatycznych i innych nowych technologii
Godzenie życia rodzinnego i zawodowego oraz ponowna integracja kobiet i mężczyzn, którzy opuścili rynek pracy, poprzez wdrażanie bardziej elastycznych i efektywnych form organizacji pracy oraz działań towarzyszących
Pomoc w społecznej i zawodowej integracji osób ubiegających się o status uchodźcy

Źródło: Program Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL dla Polski 2004-2006.

Inicjatywa EQUAL jest ostatnią składową wsparcia zasobów ludzkich, dlatego w tab. 4 dokonano podsumowania rozmiarów tego wsparcia.

Jak wynika z danych zawartych w NPR, w całości środków funduszy europejskich (tzn. funduszy strukturalnych łącznie z Funduszem Spójności), udział wsparcia zasobów ludzkich wyniesie 22,3%, w porównaniu z 51,9% na infrastrukturę podstawową i 23,9% na środowisko produkcyjne [3, s. 137]. Oznacza to, że nakłady na zasoby ludzkie i otoczenie ułatwiające funkcjonowanie przedsiębiorstw osiągną porównywalny, zbliżony do siebie poziom.

Tabela 4. Całość nakładów na zasoby ludzkie w NPR 2004-2006 (według cen bieżących)

Źródła finansowania	Środki wspólnotowe		Krajowe środki publiczne		Łączne nakłady publiczne		Wkład prywatny		Razem publiczne i prywatne	
	mln euro	%	mln euro	%	mln euro	%	mln euro	%	mln euro	%
SPO Rozwój zasobów ludzkich	1 470,0	74,3	490,1	24,8	1 960,1	99,1	18,4	0,9	1 978,5	100
ZPORR priorytet II. Wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich w regionach	438,5	71,6	160,2	26,1	598,7	97,7	14,0	2,3	612,7	100
EQUAL	133,9	75,0	44,6	25,0	178,5	100	0	0,0	178,5	100
Razem	2 042,4	73,7	694,9	25,1	2 737,3	98,8	32,4	1,2	2 769,70	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie SPO RZL, ZPORR i Programu IW EQUAL dla Polski 2004-2006.

Przedstawienie ogólnych kwot przeznaczonych na wsparcie zasobów ludzkich pokazuje ich miejsce w NPR. W celu przedstawienia konkretnych efektów zamieszczono wykaz działań finansowanych w ramach SPO RZL (tab. 5).

Tabela 5. Priorytety i działania SPO RZL*

Priorytety	Działania
Priorytet I. Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej	1.1. Rozwój i modernizacja instrumentów rynku pracy, 1.2. Perspektywy dla młodzieży, 1.3. Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia, 1.4. Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych, 1.5. Promocja aktywnej polityki społecznej poprzez wsparcie grup szczególnego ryzyka, 1.6. Integracja i reintegracja zawodowa kobiet
Priorytet II. Rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy	2.1. Zwiększenie dostępu do edukacji – promocja kształcenia przez całe życie, 2.2. Podniesienie jakości edukacji w odniesieniu do potrzeb rynku pracy, 2.3. Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki, 2.4. Wzmocnienie zdolności administracyjnych

* Priorytet III. Pomoc techniczna pominięto ze względu na jego pomocniczy charakter.

Źródło: opracowanie własne na podstawie SPO RZL.

Wysokości dofinansowania w ramach priorytetów I i II są podobne (tab. 6). Oznacza to, że jednakową wagę przypisano działaniom mieszczącym się w kategorii aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu z jednej strony i rozwojowi społeczeństwa opartego na wiedzy z drugiej. Starano się więc pogodzić naglące potrzeby z nakładami na przyszły rozwój, za jakie uznaje się inwestycje w zasoby ludzkie. Co prawda, działania realizowane w ramach priorytetu I są również w pewnym stopniu inwestycjami w zasoby ludzkie, ale jest to raczej skutek uboczny niż podstawowy ich cel. Mają one przede wszystkim likwidować marginalizację społeczną i zwalczać bezrobocie. Priorytet II jest natomiast tym, którego działania są nastawione przede wszystkim na wspieranie przekazywania wiedzy i umiejętności generujących największą wartość dodaną, a ich ostateczni beneficjenci nie należą do grup szczególnie poszkodowanych na rynku pracy.

Tabela 6. Plan finansowy SPO RZL (według cen bieżących)

Priorytety	Środki wspólnotowe		Krajowe środki publiczne		Łączne nakłady publiczne		Wkład prywatny		Razem publiczne i prywatne	
	mln euro	%	mln euro	%	mln euro	%	mln euro	%	mln euro	%
I. Aktywna polityka rynku pracy i integracji zawodowej i społecznej	709,5	74,2	236,5	24,7	946,0	98,9	10,6	1,1	956,6	100
II. Rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy	741,4	74,4	247,2	24,8	988,6	99,2	7,8	0,8	996,4	100
III. Pomoc techniczna	19,1	75,0	6,4	25,1	25,5	100,0	0,0	0,0	25,5	100
Razem	1 470,0	74,3	490,1	24,8	1 960,1	99,1	18,4	0,9	1 978,5	100

Źródło: [5, s. 226].

Podobne proporcje przyjęto również w priorytecie II ZPORR (tab. 7), w którym część działań akcentuje przede wszystkim przekazywanie wiedzy związanej z potrzebami rynku oraz transfer technologii. Pozostałe zaś mają na celu wspomaganie grup społecznych szczególnie zagrożonych bezrobociem czy też mających utrudniony dostęp do edukacji.

Tabela 7. Priorytet II ZPORR

Priorytet	Działania
Wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich w regionach	2.1. Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie, 2.2. Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne, 2.3. Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa, 2.4. Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi, 2.5. Promocja przedsiębiorczości, 2.6. Regionalne strategie innowacyjne i transfer wiedzy

Źródło: opracowanie własne na podstawie ZPORR.

W obecnej sytuacji na rynku pracy, zarówno pod względem ogólnej stopy bezrobocia, jak i szczególnie ciężkiego położenia niektórych grup społecznych, trudno podważać zasadność przeznaczenia dużej części środków strukturalnych na pomoc tym grupom. Jeśli wskaźniki zapisane w dokumentach programowych zostaną osiągnięte, powinna się ona przyczynić do poprawy ich sytuacji. Podkreślić jednak należy, że z punktu widzenia konkurencyjności większy udział szkoleń ukierunkowanych ściśle na budowę gospodarki opartej na wiedzy jest wart rozważenia. Warunkiem koniecznym poprawy sytuacji na rynku pracy jest natomiast pokonanie bariery popytu na pracę, a ta z kolei wynika m.in. ze stosunkowo dużych kosztów pracy¹.

¹ Wysokie koszty pracy wymienione są jako jedna ze słabości gospodarki polskiej w analizie SWOT zamieszczonej w [3, s. 60].

2. Doświadczenia płynące z wdrażania SPO RZL²

Ogłoszone już wyniki niektórych rund aplikacyjnych pozwalają na ich wstępną analizę. Jedną z interesujących kwestii jest pytanie, czy obecny system wdrażania przyczynia się do osiągnięcia spójności w przekroju przestrzennym, czy raczej to najbardziej rozwinięte regiony wykazują największą zdolność do absorpcji środków. Problem ten jest interesujący szczególnie ze względu na system wdrażania SPO RZL, który cechuje się niewątpliwym centralizmem, ponieważ ocena merytoryczna i podział środków pomiędzy projekty przeprowadzane są na poziomie krajowym.

W wypadku działania 1.1 w ramach pierwszej rundy aplikacyjnej 2/3 środków przyznano projektom z województwa śląskiego. W rundzie drugiej, przy większej liczbie zaaprobowanych projektów, 74% środków przyznano wnioskodawcom z województwa mazowieckiego³. Wyniki oceny projektów składanych w ramach działania 1.5 w pierwszej rundzie pokazują, że również 74% środków przyznano województwu stołecznemu. Natomiast podczas kolejnego posiedzenia, kiedy to zaakceptowano znacznie więcej projektów, środki rozdysponowano bardziej równomiernie, przy czym pierwsze na liście województwo wielkopolskie otrzymało ok. 20%, a mazowieckie ok. 15%. W wypadku działania 1.6 po wynikach pierwszego posiedzenia komitetu oceniającego można było mówić o przewadze Wielkopolski (niemal 30% środków), ale fakt ten ma znikome znaczenie ze względu na małą liczbę zaaprobowanych wówczas wniosków. Podczas kolejnej rundy aplikacyjnej podział środków pomiędzy województwa był mniej zróżnicowany (pierwsza pod względem ich ilości Małopolska otrzymała 12% rozdysponowanej kwoty). Podsumowując regionalne rozdysponowanie środków w ramach priorytetu I, można stwierdzić, że pomimo przypadków skupienia się pomocy w kilku regionach, generalnie tendencja ta nie jest zbyt silna i, prawdopodobnie, nie będzie taka w przyszłości.

Warto jeszcze spojrzeć na charakter wnioskodawców i rodzaj składanych przez nich projektów. Najczęstszymi projektodawcami we wszystkich wspomnianych działaniach były powiatowe urzędy pracy i organizacje pozarządowe, a pod względem wartości składanych projektów prym wiodły organizacje pozarządowe lub podmioty prywatne (w zależności od działania). Duża aktywność dwu ostatnich rodzajów podmiotów potwierdza chęci i zdolność absorpcji środków bez konieczności zbytnej ingerencji administracyjnej czy rozbudowy instytucji publicznych.

Godne uwagi jest jeszcze wchodzące w zakres priorytetu II SPO RZL działanie 2.3. Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki, ponieważ składane w jego ramach projekty dotyczą aktualnych potrzeb szkoleniowych przedsiębiorstw, będących

² Rozdział stanowi komentarz do wyników dwóch rund aplikacyjnych w ramach czterech działań (dzień 30 czerwca 2005 r.).

³ Portal funduszy strukturalnych, Ministerstwo Gospodarki i Pracy, www.funduszezstrukturalne.gov.pl (dostęp: 29.06.2005).

ostatecznymi beneficjentami tego działania. Pozwala to na dofinansowanie szkoleń, których efekty mają dużą wartość rynkową i powinny w znacznej mierze przyczynić się do budowy gospodarki opartej na wiedzy. W pierwszym z dwu dotychczas rozstrzygniętych konkursów łącznie przyznano ponad 65 mln zł na realizację 23 projektów, przy czym 60% tej kwoty trafiło do województwa stołecznego. Zaakceptowane projekty pochodziły z 9 spośród wszystkich 16 województw. Województwo mazowieckie swój wynik w dużej części zawdzięcza największemu projektowi, który tam został przyjęty (na kwotę ponad 35 mln zł). Projekt ten dotyczy szkoleń związanych z informatyką. Pozostałe szkolenia poświęcone są m.in. rozwojowi kompetencji osobistych i menedżerskich, handlowych, w dziedzinie prawa, ubezpieczeń, finansów, języków obcych, a także zagadnieniom specjalistycznym, niekoniecznie związanym z zaawansowanymi technologiami [2]. W drugim konkursie przyznano ponad 68 mln zł wsparcia, które rozdzielono pomiędzy 71 projektów, przy czym do województwa mazowieckiego trafiła ok. 1/3 całości środków. Widać więc, że przewaga regionu stołecznego jest wyraźna, choć w tym wypadku stopniała z braku wielkiego projektu, który nieco zniekształcił obraz poprzedniej edycji. Tym razem środki trafiły także do większej liczby województw, gdyż wnioskodawcy pochodzili z 13 regionów.

3. Wnioski

W programie operacyjnym zapisano wiele wskaźników monitorowania realizowanych priorytetów. Spośród nich warto zwrócić uwagę na stopę bezrobocia ogółem, przypisaną do priorytetu I, i liczbę pracowników objętych szkoleniami, związaną z realizacją priorytetu II. Stopa bezrobocia ma spaść do 15% w 2006 r. (w porównaniu z II kwartałem roku bazowego 2002), kiedy to wynosiła 19,9% [5, s. 219]. Zapis taki nie oznacza jednak, że NPR zmniejszy w badanym okresie stopę bezrobocia niemal o 5%. Według symulacji opartych na modelu HERMIN, wpływ całości NPR na stopę bezrobocia wyniesie w 2006 r. tylko 1,48, tzn. o tyle punktów procentowych stopa bezrobocia będzie wówczas mniejsza w porównaniu z wariantem bez NPR [3, s. 52]. Pozostały spadek bezrobocia będzie miał inne źródła. Wynika stąd, że polityka strukturalna nie niesie ze sobą efektów „szokowych”, jednakże oddziaływanie jej jest odczuwalne.

Liczba pracowników objętych szkoleniami należy do wskaźników produktu, czyli pokazuje bezpośredni efekt wsparcia⁴. W porównaniu z rokiem bazowym 2002, kiedy to wynosiła ona 6700 osób, ma wzrosnąć w 2006 r. do 144 000 (w tym 86 000 osób ma pochodzić z MŚP) [5, s. 221]. Liczby te uznać trzeba za niezwykle obiecujące. Poza tym, jako wskaźniki produktu, zostaną one z dużą dozą prawdopodobieństwa osiągnięte, gdyż procedury wyboru projektów konstruowane są w

---

⁴ Pozostałe kategorie wskaźników: rezultatu, oddziaływania i wpływu, są pochodnymi wskaźników produktu.

taki sposób, aby zapewnić ten efekt. Tak duży przyrost liczby osób przeszkolonych wydaje się wskazywać na wysokie zapotrzebowanie na wsparcie tego typu.

Oprócz poprawy jakości zasobów ludzkich, wsparcie rozwinię i przeobrazi także instytucje świadczące usługi szkoleniowe. Wysoki poziom dofinansowania projektów stawia podmioty korzystające ze wsparcia na pozycji uprzywilejowanej względem pozostałych. Fakt ten nie wywoła jednak rewolucji na rynku szkoleniowym, ponieważ kryteria wyboru projektów uwzględniają doświadczenie oraz potencjał organizacyjny i finansowy wnioskodawcy, a także merytoryczną jakość proponowanych szkoleń. Powinny one więc premiować podmioty dotychczas dobrze sobie radzące i przyspieszyć ich rozwój.

Efektom ubocznym, wynikającym z pojawienia się nowego, nieznanego szerzej źródła wsparcia, a przede wszystkim jako konsekwencja komplikacji procedur aplikacyjnych, jest rozwój branży doradczej. W dużym stopniu to aktywności firm z tego sektora zawdzięczać trzeba wysoki popyt na dotacje i w perspektywie dobry stopień absorpcji funduszy strukturalnych.

Sytuacja na rynku pracy nie pozwoli w przyszłym okresie programowania na przesunięcie środków z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu w kierunku budowy społeczeństwa opartego na wiedzy. Warte rozważenia jest natomiast pewne obniżenie progów dofinansowania, które mogłyby doprowadzić do zwiększenia całkowitej wartości realizowanych projektów dzięki wzrostowi wkładu prywatnego. Wydaje się, że popyt na dofinansowanie szkoleń umożliwia taki krok.

Centralny system oceny projektów i zbiorowa alokacja środków na całą powierzchnię kraju w zestawieniu z różnicami w potencjale poszczególnych województw sprawiają, że wsparcie rozdysponowywane jest nierównomiernie, przy czym można wysnuć ostrożny wniosek, że nierównomierność ta jest ograniczana w następnych rundach aplikacyjnych.

Nawiązując do sygnalizowanych we wstępie koncepcji teoretycznych, warto zauważyć, że podkreślają one, iż budowa gospodarki opartej na wiedzy nie ogranicza się jedynie do nakładów na edukację. W warunkach polskich, w ramach NPR 2004-2006, szczególnie istotne jest powodzenie priorytetu I SPO Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, którego celem jest wzmocnienie instytucji otoczenia biznesu.

Literatura

1. Cybulski L., *Edukacja a konkurencyjność regionów*, [w:] *Konkurencyjność regionów*, red. M. Klamut, AE, Wrocław 1999.
2. *Lista wyników oceny projektów*, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, www.parp.gov.pl.
3. Narodowy Plan Rozwoju 2004-2006, Warszawa 2003.
4. Portal funduszy strukturalnych, Ministerstwo Gospodarki i Pracy, www.fundusze-strukturalne.gov.pl.
5. Sektorowy Program Operacyjny Rozwój zasobów ludzkich 2004-2006.

EVALUATION OF HUMAN RESOURCES DEVELOPMENT SUPPORT FROM STRUCTURAL FUNDS IN POLAND

Summary

Current outlooks on regional competitiveness emphasize the role of human resources, connecting it with building a knowledge based economy. Due to the EU accession of Poland, a possibility of financing a part of spending on human resources by the Structural Funds emerged.

The paper shows the support of human resources in Poland in 2004-2006, implemented according to Narodowy Plan Rozwoju (National Development Plan). The article begins with a short description of the document's statements. It then shows the support of human resources in comparison with other expenses for the structural policy. The available results of implementing the support were also analyzed, with special attention paid to the regional divergence of it. An advantage of the capital region at the beginning of the implementation process, followed by a slight tendency to decrease, was pointed out. It is also stressed that an important part of the funds is going to be spent on fighting the unemployment, which shortened the sums engaged directly in building a knowledge based economy.